

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/221/2016
Identifikačné číslo spisu: 4016200233
Dátum vydania rozhodnutia: 18.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4016200233.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci navrhovateľa: Z. R., bytom A., D. XX/XX, zastúpený advokátkou JUDr. Janou Berecovou Titkovou, so sídlom Nitra, Dubová 2, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o vyrovnávací príplatok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/110/2016-67 z 27. júna 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/110/2016-67 z 27. júna 2016 m e n í tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X z 13. februára 2016 z r u š u j e a vec v r a c i a odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa j e p o v i n n á nahradiť navrhovateľovi trovy konania pozostávajúce z náhrady trov právneho zastúpenia v sume 298,32 Eur, ktoré je povinná zaplatiť v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet právnej zástupkyne navrhovateľa vedený v Slovenskej Sporiteľni, a. s., na č. ú. SK XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 13.02.2016, ktorým bola zamietnutá žiadosť navrhovateľa o vyrovnávací príspevok z dôvodu, že navrhovateľovi bol priznaný predčasný starobný dôchodok a nie starobný dôchodok, a teda tento nespĺnil podmienku na vyrovnávací príplatok uvedenú v ustanovení § 69b ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z..

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľovi bol rozhodnutím č. XXX XXX XXXX z 19.03.2008 od 01.12.2007 priznaný predčasný starobný dôchodok podľa právnych predpisov SR. Z dikcie ustanovenia § 69b ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 140/2015 Z. z. vyplýva, že nárok na vyrovnávací príplatok môže vzniknúť len poistencom, ktorým bol priznaný starobný dôchodok podľa predpisov SR, pretože ide o dorovnanie k starobnému dôchodku. Nárok na vyrovnávací príplatok nemá poistenec, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok, keďže ide o dva rôzne druhy

dôchodkov a v zmysle § 69 ods. 1 zákona č. 310/2006 Z. z., poistenec, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok, nemá nárok na starobný dôchodok. Z uvedeného mal krajský súd za preukázané, že odporkyňa rozhodla zákonne, a preto napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdila.

Proti tomuto rozsudku sa v zákonnej lehote odvolal navrhovateľ tvrdiac, že odporkyňa ako aj krajský súd vykladajú ustanovenie § 69b ods. 1 príliš formalisticky, bez zohľadnenia ustanovenia § 69a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Toto ustanovenie zakotvuje právnu fikciu, v zmysle ktorej po dovŕšení dôchodkového veku sa predčasný starobný dôchodok považuje za starobný dôchodok. Uvedenú fikciu mala odporkyňa zohľadniť pri posudzovaní splnenia podmienky na vyrovnávací príplatok. Navrhovateľ tiež poukázal na doterajšiu judikatúru vo veciach tzv. „federálnych dôchodkov“. Okolnosť, že zákon o sociálnom poistení taký postup priamo neupravuje, je z hľadiska nároku poberateľa dôchodku na primerané zabezpečenie v starobe nepodstatná. Potom pri posudzovaní dôchodkových nárokov treba vychádzať priamo z čl. 12 a čl. 39 ods. 1 Ústavy SR. Krajský súd v Nitre vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a rozhodol nesprávne, keď rozhodnutie odporkyne potvrdil. Vzhľadom na uvedené navrhovateľ navrhuje, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie odporkyne zruší a vec vráti odporkyňi na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). V zmysle § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Keďže v prejednávanej veci ide o vec podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, odvolací súd ďalej konal podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 13.02.2016, ktorým bola zamietnutá navrhovateľova žiadosť o vyrovnávací príplatok.

Podľa § 69a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. predčasný starobný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku je starobný dôchodok.

Podľa § 69b ods. 1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok, má nárok na vyrovnávací príplatok, ak získal pred 01. januárom 1993 najmenej 25 rokov československého obdobia dôchodkového poistenia, za ktoré mu bol po 31. decembri 1992 priznaný starobný dôchodok podľa predpisov Českej republiky.

V prejednávanej veci bola predmetom sporu otázka právneho posúdenia nároku navrhovateľa na vyrovnávací príplatok priznávaný odporkyňou starobným dôchodcom v súlade s § 69b ods. 1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 140/2015 Z. z., a teda posúdenie otázky, či nárok na vyrovnávací príplatok môže vzniknúť len poistencom, ktorým bol rozhodnutím priznaný starobný dôchodok podľa predpisov Slovenskej republiky, pretože ide o dorovnanie k starobnému dôchodku, alebo má nárok na vyrovnávací príplatok aj poistenec, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok a ktorý zároveň dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa ustanovenia § 69a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. predčasný starobný dôchodok je po dovŕšení

dôchodkového veku starobným dôchodkom.

Navrhovateľ dosiahol dôchodkový vek a v čase rozhodovania odporkyne bol už poberateľom starobného dôchodku. Tým sa stal priamo zo zákona. Navrhovateľ spĺňa podmienky nároku na vyrovnávací príplatok v zmysle ust. § 69b ods. 1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 140/2015 Z. z..

Podľa všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 140/2015 Z. z. účelom vyrovnávacieho príplatku je čiastočne eliminovať poistencami negatívne vnímanú skutočnosť, že na základe rozdelenia ČSFR im bol priznaný dôchodok z Českej republiky za obdobie zamestnania pred rozdelením ČSFR a dôchodok zo Slovenskej republiky za obdobia dôchodkového poistenia, resp. zabezpečenia po rozdelení ČSFR, pričom úhrn súm týchto dôchodkov je z dôvodu rozdielných právnych úprav dôchodkového poistenia v jednotlivých štátoch po rozdelení ČSFR nižší, ako by bola suma dôchodku, ak by sa priznal poistencovi výlučne podľa právnych predpisov Slovenskej republiky s prihliadnutím na celú dobu dôchodkového poistenia/zabezpečenia, tak pred, ako aj po rozdelení ČSFR.

Zákonodarca novelou zákona č. 461/2003 Z. z. sledoval účel odstrániť rozdiely vo vyplácanej výške starobného dôchodku medzi poistencami, ktorým je v dôsledku rozdelenia ČSFR a priznania dôchodkov z Českej republiky za obdobia zamestnania pred rozdelením ČSFR a dôchodkov zo Slovenskej republiky za obdobia dôchodkového poistenia po rozdelení ČSFR vyplácaný nižší dôchodok ako by im bol vyplácaný výlučne podľa právnych predpisov Slovenskej republiky s prihliadnutím na celú dobu dôchodkového poistenia, tak pred ako aj po rozdelení ČSFR.

Novela reaguje aj na právne názory vyjadrené v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, ktoré korigujú negatívne dôsledky rozdelenia federácie v oblasti dôchodkového zabezpečenia ako napr. v rozsudku NS SR sp. zn. 9So/203/2011, podľa ktorého mala odporkyňa v zmysle čl. 46 ods. 1 Nariadenia Rady č. 1408/71 stanoviť výšku dôchodku výlučne na základe dôb poistenia získaných podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a mala tiež povinnosť vypočítať výšku dôchodku podľa pravidiel stanovených v čl. 46 ods. 2 uvedeného nariadenia, a teda vypočítať teoretickú výšku dávky so zohľadnením všetkých dôb poistenia podľa právnych predpisov členských štátov a z toho vypočítať v súvislosti so vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie.

Odvolací súd dospel k záveru, že v uvedenej právnej veci rozhodnutie odporkyne vychádzalo z neprávneho právneho posúdenia veci.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu vyhovel a rozsudok súdu prvého stupňa zmenil podľa § 220 OSP.

O náhrade trov celého konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania za úkony, ktoré účelne vynaložil na uplatnenie práva. Priznaná náhrada trov konania pozostáva z trov právneho zastúpenia za štyri úkony právnej služby, a to:

- prevzatie a príprava zastúpenia (r. 2016) 66,- Eur
(§ 11 ods. 4 v spojení s § 13a písm. a/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)
- režijný paušál 8,58 Eur
- spísanie a podanie opravného prostriedku 66,- Eur
(§ 11 ods. 4 v spojení s § 13a písm. c/ vyhlášky)
- režijný paušál 8,58 Eur
- podanie zastupovanie na pojednávaní 66,- Eur
(§ 11 ods. 4 v spojení s § 13a písm. c/ vyhlášky)
- režijný paušál 8,58 Eur

- spísanie odvolania proti rozsudku Krajského súdu v Nitre 66,- Eur

- režijný paušál 8,58 Eur

Spolu 298,32
Eur.

Súd úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov v celkovej sume 298,32 Eur za prvostupňové aj odvolacie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.